

SVB Excelsior

Audit 1-meting november 2013

Auditteam Voetbal en Veiligheid

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

Gemeente Rotterdam
Deelgemeente Kralingen-Crooswijk
Politie-eenheid Rotterdam
SBV Excelsior

Opmaak

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Edward van der Torre
Giel-Jan Marijnissen
Peter Schenk

© Rotterdam, november 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Over het Auditteam Voetbal en Veiligheid	4
1.2 De één-meting	4
1.3 Visie op voetbalveiligheid	5
1.4 Leeswijzer	5
2. Aanbevelingen uit de nulmeting	6
2.1 Conclusie en aanbevelingen	6
2.2 Stappen van de vierhoek	7
3. Actuele situatie	8
3.1 Club en supporters	8
3.2 Infrastructuur	9
3.3 Organisatie en samenwerking	10
4. Conclusie en aanbevelingen	13
4.1 Ontwikkelingen: verbetering of niet?	13
4.2 Infrastructuur	13
4.3 Veelbelovende praktijken voor andere vierhoeken	13
Bijlage: Verantwoording	14

1. Inleiding

1.1 Over het Auditteam voetbal en veiligheid

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid bestaat sinds 2003. De hoofddoelstelling van het Auditteam is om concreet advies en aanbevelingen te geven over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Het Auditteam richt zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Betaald voetbalorganisatie (BVO).

In de afgelopen jaren heeft het Auditteam in nulmetingen, samen met de betrokken partijen, de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij bracht het Auditteam in kaart hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Elke nulmeting mondde uit in conclusies en schetste, in de vorm van aandachtspunten of aanbevelingen, een opdracht voor de toekomst.

Nu, circa twee jaar na de nulmeting, acht het Auditteam de tijd rijp voor een één-meting.

1.2 De één-meting

De doelstellingen van de één-metingen zijn:

- Bepalen in hoeverre de aanbevelingen die eerder in de nulmetingen zijn gedaan, zijn doorgevoerd;
- Bepalen in hoeverre de veiligheidsproblematiek verminderd is en of er andere problemen zijn ontstaan;
- Bezien of de vierhoek slimme oplossingen heeft gevonden die voor andere BVO's interessant zijn (veelbelovende praktijken);
- Bezien hoe recente landelijke beleidsveranderingen worden doorgevoerd, zoals het opstellen van een lokaal actieplan Voetbal en Veiligheid.

De één-metingen verlopen in vier stappen:

- Stap 1: Reflectie van de driehoek en SBV Excelsior op ontwikkelingen en acties sinds de nulmeting, opuitnodiging van het Auditteam.
- Stap 2: Een wedstrijdbezoek door het Auditteam met speciale aandacht voor de ontwikkelingen zoals benoemd in de reflectie van de vierhoek, aangevuld met een aantal interviews.
- Stap 3: Bespreking van de bevindingen met de driehoek en SBV Excelsior.
- Stap 4: Opstelling van eindrapport.

In de bijlage vindt u een overzicht van het wedstrijdbezoek, de respondenten en de geraadpleegde documentatie.

1.3 Visie op voetbalveiligheid

Sinds de ontwikkeling van het Beleidskader Voetbal en Veiligheid (mei 2011) is normalisatie de belangrijkste doelstelling van het voetbalveiligheidsbeleid. De veiligheidspartners, zowel lokaal als nationaal, streven ernaar van het voetbal weer een feest te maken, door enerzijds vertrouwen te geven aan goedwillende supporters en anderzijds hard op te treden tegen ordeverstoorers (high trust, high penalty). In de visie van het Auditteam betekent normaliseren dat de veiligheidspartners veiligheidsbeleid dienen te verbinden aan een meer op service gericht supportersbeleid. Dat vergt het opbouwen van vertrouwen tussen de vier geijkte partners en de supporters-(verenigingen). Relatiebeheer, overleg met supporters en het honoreren van redelijke supporterswensen dienen te worden gecombineerd met streng optreden bij overtreding van gemaakte afspraken.

Vanuit dit perspectief voeren we de één-metingen uit. In deze één-metingen hanteert het Auditteam hetzelfde model als in de nulmetingen, waarin voetbalveiligheid een resultante is van drie factoren.

1. De kenmerken van supporters en hun relatie met de club (bijvoorbeeld groepen probleemsupporters en incidenten).
2. De fysieke infrastructuur (bijvoorbeeld de staat van het stadion, het scheiden van supportersstromen, de kwaliteit van de uitvakken, de commandoruimte en de kwaliteit van de camera's).
3. De kwaliteit van de veiligheidsorganisatie van SBV Excelsior en de partners, het veiligheidsbeleid en de samenwerking tussen de veiligheidspartners.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we een samenvatting van de conclusies en aanbevelingen uit de nulmeting. Ook beschrijven we welke stappen de vierhoek heeft genomen na de nulmeting.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de actuele situatie bij de BVO en beschrijven we welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in de periode sinds de nulmeting. We doen dat aan de hand van de drie factoren van voetbalveiligheid.

In hoofdstuk 4 trekken we de conclusies uit de één-meting en formuleren we aanbevelingen voor verdere versterking van de veiligheidsaanpak.

2. Aanbevelingen uit de nulmeting

2.1 Conclusie en aanbevelingen

Hoofdconclusies

1. Excelsior kent een bescheiden en rustige aanhang. De veiligheidsorganisatie speelt hierop in en is erop gericht om dit zo te houden. De veiligheidsorganisatie is niet groot en bestaat aan de kant van SBV Excelsior uit louter vrijwilligers, maar geeft goed invulling aan haar taak.
2. Bij wedstrijden met een hoog of hoger risico wordt gebruik gemaakt van de ervaringen die in de stad zijn opgedaan met het optreden tegen risicowedstrijden van Feyenoord. Het is en blijft een uitdaging om - vanuit een rustige reguliere situatie met een kleine veiligheidsorganisatie - anders en gepast op te treden bij enkele bijzondere piekwedstrijden per jaar. Dit verloopt de afgelopen seizoenen naar tevredenheid.
3. De uitsupporters die naar Excelsior komen gedragen zich goed. Op deze regel zijn weinig uitzonderingen in de afgelopen drie seizoenen. Dit goede gedrag wordt in de hand gewerkt door de wijze van ontvangst. Uitsupporters storen zich echter aan de erg zichtbare wijze waarop de politie bij bepaalde wedstrijden foto's en beelden van hen maakt.
4. De zogenoemde voetbalvierhoek kan tevreden zijn met de gang van zaken en voelt geen urgentie om maatregelen te treffen die geld of energie kosten. De opgebouwde routines leggen een solide basis. Dit leidt er wel toe dat enkele zaken blijven liggen. Zie aanbevelingen.

Aanbevelingen

1. Juist omdat de gang van zaken tevreden stemt is het belangrijk dat de voetbalvierhoek zich realiseert dat het wel degelijk belangrijk is om de volgende maatregelen te treffen:
 - Er dient een stalling voor fietsen en scooters te worden gerealiseerd, ook als hiertoe enkele bomen gekapt dienen te worden.
 - De zichtlijnen van de camera's op en rondom het uitvak dienen altijd optimaal te zijn. Zo nodig worden daartoe bomen of takken gekapt.
 - Juist vanwege de bescheiden personele inzet, zijn tourniquets op slechte momenten een veiligheidsgarantie, omdat ze (plotselinge bewegingen van) supporters tegen kunnen houden. Tourniquets zijn een belangrijke ontbrekende schakel in het veiligheidsbeleid. Er dienen tourniquets te worden geplaatst, los van de vraag in welke competitie Excelsior speelt.

- Het uitvak dient frequent en beter te worden geïnspecteerd op losliggende stenen en andere mogelijke projectielen.
 - Het hekwerk aan de kant van de Honingerdijk dient zo mogelijk te worden aangepast. De infrastructuur is 'schoon en heel' en dit hek ontsiert dit geheel.
 - Stewards dienen kleding te dragen die hen duidelijk(er) onderscheidt van Excelsior-supporters.
2. We raden politie en bestuur aan om de erg zichtbare manier waarop er bij bepaalde wedstrijden videobeelden en foto's worden gemaakt van uitsupporters te heroverwegen en daarbij de functies ervan af te wegen tegen de grote irritatie die het oproept onder uitsupporters.

2.2 Stappen van de vierhoek

1. De aanbevelingen uit de 0-meting zijn bijna allemaal gerealiseerd (en meer dan dat), met uitzondering van de aansporing om tourniquets aan te schaffen (maar dat is in de Jupiler League ook niet nodig).
2. Enkele personele wisselingen in de top van SBV Excelsior hebben gezorgd voor 'vers bloed' in het clubbestuur. Het nieuwe bestuur vindt een goede sfeer en goede uitstraling van de club een belangrijk element van haar bestuurlijk handelen. Bij een goede sfeer passen veiligheid, een representatieve accommodatie en een goede relatie met supporters. Op die manier maakt veiligheid deel uit van het clubbestuur. Het verklaart een opmerkelijke en gunstige constatering: in een periode van sportieve neergang (degradatie, gevolgd door een seizoen in het rechterrijtje van de Jupiler League) is het veiligheidsbeleid verbeterd. Dit is opmerkelijk, omdat in zo'n periode veiligheid doorgaans op het tweede plan beland of maximaal op hetzelfde niveau blijft. Het is ook opmerkelijk, omdat SBV Excelsior nauwelijks een veiligheidsprobleem heeft. Het nieuwe bestuur ziet een goede sfeer, en daarmee 'veiligheid', echter als een manier om supporters en sponsors aan te trekken.
3. De consequentie van punt 2 is dat SBV Excelsior waar mogelijk (tegen bescheiden kosten) de veiligheidsorganisatie en accommodatie verbetert. Zie paragraaf
4. De voetbalvierhoek overweegt of het mogelijk is om een thuiswedstrijd te spelen bijna zonder politie-inzet, dat wil zeggen met een politiefunctionaris in de commandoruimte en wat extra politiepersoneel in dienst bij de basispolitie, zodat zo mogelijk bijstand gevraagd en verleend kan worden.

3. Actuele situatie

3.1 Club en supporters

1. Bij de 0-meting was SBV Excelsior een 'kleine' club in de eredivisie. Inmiddels speelt de club, na een sportief matig verlopen seizoen, voor het tweede achtereenvolgende seizoen in de Jupiler League. De degradatie en het tegenvallende seizoen gaan echter niet gepaard met spanningen tussen supporters en bestuur. Integendeel, er bestaat onder supporters op hoofdlijnen steun voor de bestuurlijke lijn. SBV Excelsior staat weer op eigen benen en baseert de sportieve prestaties niet langer (mede) op spelers van Feyenoord. De club heeft daarmee in de ogen van de fans haar identiteit teruggekregen. Tegelijkertijd zijn de 'eigen' supporters en sponsors belangrijker geworden voor het bestaansrecht van de club. Dat resulteert in besluiten en investeringen die worden gewaardeerd door supporters en sponsors. Zie schema 3.1 voor een overzicht van de verbeteringen die zijn doorgevoerd in de stadionfaciliteiten.
2. SBV Excelsior kent geen hooligans, maar hooguit een beperkt aantal fanatieke aanhangers, die zich zelden over-fanatiek gedragen. Met het wegvallen van de samenwerking met Feyenoord is ook een veiligheidsprobleem stevig afgenomen (zeker in relatie tot een decennium geleden), namelijk het verschijnsel dat (*wanne be*) leden van de jongerenkern van Feyenoord bij thuiswedstrijden voor problemen zorgen. Er komen wel fanatieke jongelingen die Feyenoord als 'eerste club' hebben, maar het gaat om overzichtelijke aantallen en er zijn weinig of geen problemen.
3. Er zijn momenteel nul stadionverboden bij SBV Excelsior, dus dat kan niet beter. Er was wel één stadionverbod, maar dat is persoonsgericht opgelost. SBV Excelsior heeft dit in nauwe samenwerking met de politie afgehandeld.
4. Op basis van de eigen supporters (kleine aantallen, kleine risico's) kent SBV Excelsior louter wedstrijden uit de A-categorie. Er zijn jaarlijks enkele B-wedstrijden, hetgeen dan komt door het logistieke parkeerprobleem en door **a.** het profiel van de uitsupporters of **b.** spanningen vanwege de enige echte (stads)derby in Nederland (tegen Sparta Rotterdam). Die derby krijgt overigens meer en meer een cultkarakter dan dat het een veiligheidsrisico is. Dat blijkt ook wel uit de rustige gang van zaken in het stadion, waar op alle tribunes bij die wedstrijd veel Sparta-supporters zitten of staan. Dat zijn vrijwel zonder uitzondering nette supporters.
5. Het bestuur van SBV Excelsior zoekt toenadering tot de politiek-bestuurlijke en economische omgeving. Zo wordt geprobeerd supporters en sponsors aan te trekken, maar ook het functioneren van de club in te bedden in het stadsleven. Er is een zogenoemd Leercentrum in aanbouw, er worden voetbal-clinics verzorgd en er worden acties gericht op studenten (Excelsior ligt in een studentenwijk, vlakbij de Erasmus Universiteit Rotterdam).

3.2 Infrastructuur

1. SBV Excelsior speelt (nog steeds) op Woudestein. Het biedt plaats aan ruim 3.500 personen en het telt (op de helft van de Noordtribune) een uitvak met 400 (staan)plaatsen. Het is mogelijk om de hele Noordtribune te gebruiken als uitvak. Het uitvak is sober en bij onze observaties schoon en goed onderhouden. Het voldoet zeker aan de minimumeisen.
2. Het stadion van SBV Excelsior was bij de 0-meting “sober, maar (...) sfeervol”. Er zijn sinds de 0-meting tal van verbeteringen doorgevoerd in de infrastructuur in en rondom het stadion. De verbeteringen hebben, bij elkaar opgeteld, een opmerkelijk gunstig effect op de uitstraling. Dit geldt meer in het bijzonder voor de business-ruimte (waar het in de Jupiler League ook niet zo overdreven druk meer is als bij - sommige - wedstrijden in de eredivisie), voor de persruimte en voor het aangepaste supportershome. Dit home heeft een fraai interieur en een terras met uitzicht op het veld.

Overzicht 3.1 Verbeteringen in de stadionfaciliteiten (sinds de 0-meting)

- Er is een fietsenstalling gerealiseerd met voldoende plaatsen en met een goede locatie, aan de rand van de hoofdparkerplaats. Dit is bekostigd door de deelgemeente Kralingen-Crooswijk.
- De zichtlijnen van de camera's zijn verbeterd, onder meer door bomen of struiken te snoeien.
- Het hekwerk rond het veld is verlaagd en de ballenvangers achter het doel bij de Zuid-tribune zijn verwijderd. Dit is gebeurd in overleg met de supporters, die met name een hekel hadden aan de balenvangers, omdat dit het zicht op het spel verstoort.
- De belangrijke hekken kunnen met één sleutel worden geopend (belangrijk op eventuele kritieke momenten).
- De bouw van een zogenoemd Leercentrum, in het kader van 'maatschappelijk ondernemen' (in aanbouw).
- Het supportershome is volledig opnieuw ingericht, mede in overleg met supporters.
- De stadionuitstraling is “geoptimaliseerd”: alle binnenruimten zijn voorzien van nieuwe kleuren; een nieuwe kantoorinrichting; de spelers- en persruimte is opnieuw ingericht, net als de business-ruimte.
- Er is nieuwe led-boardings geplaatst rond het veld.
- De Commandoruimte is voorzien van airco.
- Verbreding van de toegangsweg vanaf de Honingerdijk en van het voetpad langs de burgemeester Oudlaan.

- De zichtbaarheid en bereikbaarheid van de brandputten zijn verbeterd (op verzoek van de brandweer).
- Er is een extra dome camera geplaatst.

3. Een fors percentage van de thuissupporters komt op de fiets (of te voet of met het openbaar vervoer). Bij gebrek aan een fietsenstalling werden tijdens de O-meting her en der rondom het stadion fietsen en scooters geplaatst. De fietsenstalling heeft dit opgelost.
4. Het uitvak heeft een eigen ingang. De bussen kunnen naast die ingang worden geparkeerd, net als circa 30 personenauto's. De parkeerplaats ligt op grond van de deelgemeente. Er wordt geparkeerd op parkeerplaten waar het gras doorheen groeit (omwille van een groene uitstraling). De platen zijn kapot gegaan omdat er vanwege bouwwerkzaamheden werd geparkeerd door vrachtwagens. De club was hierover verrast en kampte enige tijd met een parkeerprobleem. Er liggen inmiddels nieuwe platen.

Het kleine voorval maakt wel duidelijk dat club en deelgemeente goed dienen te overleggen over de infrastructuur rondom het stadion. Te meer vanwege plannen op vlakbij het stadion een wooncomplex en sporthal te realiseren.

5. De RET is ontstemd dat er bij aankomst en vertrek van uitsupporters tijdelijk bussen op de trambaan staan (op de burgemeester Oudlaan). Vlakbij Woudestein heeft de RET het begin- en eindpunt van enkele tramlijnen.
6. Als het aanbod van bussen en auto's met uitsupporters te groot is voor de parkeerplaats naast het uitvak, dan wordt gebruik gemaakt van het terrein van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR), die aan de andere kant van de weg ligt. Het betreft betaald parkeren. De deelgemeente, de club en de EUR hadden hierover twee jaar geleden afspraken gemaakt. De parkeerheffingen werden deels verdisconteerd in de prijs van een entreekaart en voor een ander deel werd het parkeren op het terrein van de EUR betaald door de club en door de deelgemeente. De subsidie van de deelgemeente is, bij bezuinigingen, komen te vervallen. Er wordt, zo nodig, nog steeds op het terrein van de EUR geparkeerd.

3.3 Organisatie en samenwerking

1. Het samenwerkingsverband bij het veiligheidsbeleid omtrent SBV Excelsior is klein en er wordt vertrouwd op de opgebouwde routines en werkwijzen. Die zijn in essentie gericht op laag risicowedstrijden en dat valt goed te begrijpen (in de Jupiler League nog meer dan in de eredivisie), omdat Excelsior vooral A-wedstrijden kent.

De veiligheidsorganisatie van Excelsior drijft op vrijwilligers, waaronder twee personen die de functie van veiligheidscoördinator invullen (één voor de uit-

wedstrijden en één voor de thuiswedstrijden, met de optie om zo nodig elkaar te vervangen). Ze geven hier al geruime tijd op een stabiele en (door partners) gewaardeerde manier invulling aan.

Bij de overgang van een laag risicowedstrijd naar een hoog risicowedstrijd (bijvoorbeeld bij een bekerwedstrijd of bij een kampioenswedstrijd van de tegenstander) is de veiligheidsorganisatie in de voorbereidingen niet kwetsbaar vanwege de ruime Rotterdamse ervaringen met hoog risicowedstrijden.

2. Het optreden van de veiligheidsorganisatie is bijna altijd gericht op toezicht en service. Dat is een normale situatie: normalisatie is bij SBV Excelsior niet nodig.
3. De veiligheidsorganisatie van SBV Excelsior is sinds de 0-meting op onderdelen veranderd en verbeterd. Zie het onderstaande schema. Bij een thuiswedstrijd bestaat de veiligheidsorganisatie gemiddeld uit 50 personen, waaronder tien verkeersregelaars en twaalf beveiligers. Het overgrote deel van de veiligheidsorganisatie bestaat uit vrijwilligers.

Overzicht 3.2 Veranderingen en verbeteringen in de veiligheidsorganisatie (sinds 0-meting)

- Er zijn in 2013 een nieuwe stewardcoördinator en supporterscoördinator aangesteld.
- De stewardorganisatie is gereorganiseerd: minder hoofd-stewards (1 per sector), meer verkeersregelaars (drie extra), het zogenoemde flexteam is opgeheven (dat bestond uit drie personen), er worden geen stewards meer ingehuurd bij Feyenoord en er worden thans beveiligers ingehuurd bij JSN (12 per wedstrijd).
- De opleiding voor hoofd-stewards is afgerond, die was gericht op service en leidinggeven. Er is een communicatieoefening georganiseerd in 2012
- Er is een BHV-organisatie opgezet en er zijn EHBO-oefeningen afgerond
- Tien verkeersregelaars hebben een opleiding afgerond in seizoen 2012-2013
- De ontvangstruimte van de stewards is voorzien van een LCD-scherm voor de briefing
- Er zijn voor de stewards, per stadionpositie, duidelijke werkinstructies opgesteld en die zijn gecommuniceerd.
- De steward-opleiding is vernieuwd en geaccrediteerd door de KNVB, conform de UEFA-normering. 80% van de veiligheidsorganisatie is in het seizoen 2012-2013 op die manier getraind (stewards, verkeersregelaars en EHBO-personeel)

4. Volgend seizoen krijgen de stewards gele jassen. Dat is vooruitgang, omdat de huidige jassen de kleuren van de Jupiler League hebben en dat zijn ook de clubkleuren van SBV Excelsior.
5. De politie-inzet bij een categorie A-wedstrijd bestaat uit 11 personen: openbare orde (6), voetbaleenheid (3), 1 voetbalcoördinator en 1 operationeel commandant. Bij een B-wedstrijd is de inzet als volgt: openbare orde (4), voetbaleenheid (6), 1 voetbalcoördinator en 1 operationeel commandant en inzet 'op maat' van de ME.
6. Er zijn, net als bij de 0-meting, verschillende overlegvormen. Er is twee keer per jaar overleg tussen Excelsior, gemeente en politie. Dat is gericht op de evaluatie van het seizoen en op de voorbereiding op het nieuwe seizoen. Er is twee keer per jaar een stedelijk overleg. Daaraan nemen alle vierhoekpartners deel en alle drie de Rotterdamse BVO's staan op de agenda. Risicowedstrijden worden in de driehoek besproken. Er is verschillende keren per jaar contact tussen gemeente en deelgemeente, bijvoorbeeld over de fysieke infrastructuur rond het stadion.

Er is in de voorbereiding op elke (thuis)wedstrijd zogenoemd wedstrijdoverleg tussen de politie en Excelsior. Dit gaat per telefoon en per e-mail.
7. De partners in de voetbalvierhoek, in de praktijk vooral politie en SBV Excelsior, weten elkaar goed te vinden. Er zijn korte lijnen, zo nodig ook in het weekend en op avonden. Ten aanzien van de buitenruimte en ruimtelijke ordening rondom het stadion is het (voor het lokaal bestuur) wel zaak óók aan SBV Excelsior te denken. Er is bijvoorbeeld overleg over een eventuele sporthal in de directe omgeving van het complex van SBV Excelsior.
8. SBV Excelsior overlegt met haar supporters. De supporters hebben op verschillende punten inspraak en invloed gehad, onder meer bij de herinrichting van het supportershome en bij het weghalen van de netten (ballenvangers) voor de tribune van de fanatieke aanhang.
9. Er is in 2012 een Brand- en Ontruimingsoefening georganiseerd en er staat voor 2014 een multidisciplinaire calamiteitenoefening gepland, waartoe de voorbereidingen zijn gestart. In 2013 hebben stewards geoefend op het gebruik van 'kleine brandblusmiddelen' en ze kregen een brandpreventietraining.
10. De voetbalcoördinator van de politie zou graag toegang hebben tot het gehele Voetbal Volg Systeem. Dan kan hij zich breder informeren dan louter de gang van zaken bij onderlinge wedstrijden tussen SBV Excelsior en de tegenstander: 'het is (...) alleen mogelijk om in VVS wedstrijden te raadplegen in relatie tot Excelsior'.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Ontwikkelingen: verbetering of niet?

1. Het is bijzonder dat de veiligheidsorganisatie bij SBV Excelsior is verbeterd, terwijl de inkomsten van de club zijn afgenomen vanwege degradatie en de veiligheidsrisico's zijn verminderd (minder toeschouwers, minder tegenstanders met risicosupporters).
2. De verbetering (punt 1) komt voort uit een nuchtere visie van een nieuw clubbestuur (met onder andere aandacht voor sfeer, een eigen identiteit en extern relatiebeheer) en uit blijvende alertheid bij partners in de voetbalvierhoek.

4.2 Aanbevelingen

3. Ga zo door. Wees alert op de kansen die er zijn om SBV Excelsior te betrekken bij de ontwikkeling in het gebied rond het stadion, zoals de bouw van een sporthal.
4. Begin, zo nodig (los van de vraag of het nu of binnenkort nodig is), tijdig met het inwerken of zoeken van een vervanger van één van de twee vrijwillige veiligheidscoördinatoren van SBV Excelsior.

4.3 Veelbelovende praktijken voor andere vierhoeken

5. In de visie van het clubbestuur zijn sfeer en veiligheid een voorwaarde voor de goede ontvangst en acquisitie van sponsors en supporters. Dit leidt (juist in een periode met 'mindere' sportieve prestaties) tot investeringen - vooral in kwalitatieve zin - in het extern relatiebeheer (maatschappelijk en met bedrijven), in de communicatie met supporters en in de veiligheidsorganisatie. Het draagt bij aan een stevige (maatschappelijke) basis van de 'derde' professionele voetbalclub in Rotterdam.

Bijlage: verantwoording

Gesprekken

Dhr. M. van Ettinger Gemeente Rotterdam
Dhr. K. Verberkmoes Deelgemeente Kralingen-Crooswijk
Dhr. M. den Hollander Deelgemeente Kralingen-Crooswijk
Dhr. R. Doof Politie Rotterdam-Rijnmond
Dhr. F. Croese Politie Rotterdam-Rijnmond
Dhr. D. Dijkhuizen SBV Excelsior

Wedstrijdbezoek

Excelsior – Almere City FC op 12 oktober 2013

Geraadpleegde documenten

0-meting, Audit SBV Excelsior, september 2010, Auditteam Voetbal en Veiligheid.
Convenant betaald voetbal S.B.V. Excelsior 2013-2016
Actieplan seizoen 2013-2014 gemeente Rotterdam bvo excelsior
Brief Veiligheidscoördinator SBV Excelsior

